

El poema

Miquel Martí i Pol gaudia de la tranquil·litat d'un jove de 28 anys sense criatures

A la secció <http://www.catorze.cat/especials/1114/llibreta/miquel/marti/pol>) *La llibreta de Miquel Martí i Pol* (<http://www.catorze.cat/especials/1114/llibreta/miquel/marti/pol>) , feta a Catorze amb la col·laboració de la Fundació Miquel Martí i Pol (<http://miquelmartiipol.cat/>) i la Diputació de Barcelona (<https://www.diba.cat/ca>) , cada mes publiquem un document que fins ara ha estat inèdit: un poema seu original (amb la seva lletra o la de la seva màquina d'escriure, amb el color del paper vell), que ens permetrà entrar a l'espai més íntim del poeta: el lloc des d'on mirava i escrivia el món i la vida. Per submergir-nos-hi encara més, Mireia Munmany, gestora cultural de la Fundació Miquel Martí i Pol, ens explica en quin context van néixer els versos d'*El poema*.

El poema
.....

El poema és la nit
i un balancí al terrat,
i jo,
assajant de dir coses en veu baixa.

Si apaguessin els llums del pont
i els llums dels carrers
i els de les cases,
el poble seria paorosament gran,
tràgicament indefens.

El poema és la nit,
la nit del poble,
el poble i la nit en una
meravellosa harmonia,

i jo, al terrat,
assegut al balancí,
en el poble,
en la nit,
assajant de dir coses en veu baixa.

.....

M. Martí
Juliol 1957.

El poema

El poema és la nit
i un balancí al terrat,
i jo,
assajant de dir coses en veu baixa.

Si apaguessin els llums del pont
i els llums dels carrers
i els de les cases,
el poble seria paorosament gran,
tràgicament indefens.

El poema és la nit,
la nit del poble,
el poble i la nit en una
meravellosa harmonia,

i jo, al terrat,
assegut al balancí,
en el poble,
en la nit,
assajant de dir coses en veu baixa.



Les vistes de Miquel Martí i Pol des del terrat de casa seva. Fotografia de Xavier Abril / FMMP

Assajant de dir coses en veu baixa

Quan llegim *El poema* podem imaginar Miquel Martí i Pol al terrat de casa seva -on ben aviat hi haurà la Casa Museu Miquel Martí i Pol-, sol, de nit, contemplant, creant, escrivint. Podem imaginar algú que gaudeix de la tranquil·litat d'un jove de 28 anys sense criatures, que dialoga amb ell mateix després d'un dia actiu, compartit entre companys i activitats culturals. La nit. La nit ho és tot.

A la nit ens podem retrobar amb nosaltres mateixos després d'un dia fent tasques per als altres. Miquel Martí i Pol ho feia. Trobava temps per a ell, per dir-se "coses en veu baixa" i per contemplar el paisatge i capbussar-s'hi. Ho feia des d'un terrat privilegiat, damunt el Ter i la fàbrica La Blava (on treballava des dels 14 anys), visualitzant el Montseny i el Cabrerès, però, sobretot, contemplant Roda de Ter.

Mirant el poble, a les fosques, el perdia i se li feia indefens. Apagant esglaonadament ara els "llums del pont", ara "els dels carrers", ara "els de les cases", el poble es desdibuixava en la immensitat de la nit, tot deixant pas a una "meravellosa harmonia". L'harmonia del silenci, de la quietud, de l'absència de pressa. L'harmonia de la creació, de la imaginació, del diàleg entre el poeta i el poble.

La nit ho és tot, com el poema. I des del terrat i el balancí el gran poeta de Roda de Ter ens ha deixat aquest preciós poema, tot "assajant de dir coses en veu baixa", tot imaginant en silenci, tot escrivint a cau de lluna.

Per saber-ne més

Aquest poema forma part del recull *El poble*, escrit entre el 1956 i 1958. En aquests anys va anar a viure amb la seva dona i va néixer la seva primera filla. La malaltia encara no es deixava entreveure (no es va manifestar fins al 1970) i, per encetar aquesta nova etapa, la família va anar a viure en una casa propietat de *La Blava*, l'empresa en què treballava Martí i Pol. Un indret enfilat, just damunt la fàbrica i el riu. Un espai que aviat es convertirà en la seu de la Fundació Miquel Martí i Pol.

Aquest original mecanografiat d'*El Poema* es troba en el recull factici de poemes escrits entre el 1954 i 1968, i publicats a *El Poble*. En aquest recull també trobem poemes com *Si esbrineu d'un sol gest*, *Quinze poemes*, *El Poble*, *La Fàbrica-1959* o *Autobiografia*. Arxiu Miquel Martí i Pol (capsa 11, carpeta amb anelles).

El llegat

El llegat Miquel Martí i Pol és propietat de la Diputació de Barcelona (<http://www.diba.cat/ca>) i gestionat per la Fundació Miquel Martí i Pol (<http://miquelmartiipol.cat/>). Es conserva a l'espai Miquel Martí i Pol de la Biblioteca Bac de Roda de Ter.

Mireia Munmany (una de tantes interpretacions).